

Bedrijfsvoering
Financiën

De Raad

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft **Septembecirculaire 2024 gemeentefonds**

datum **15 oktober 2024**
bijlage(n) -

1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire Gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Daarin worden door het Rijk de financiële gevolgen weergegeven van de Voorjaarsnota (meicirculaire), de Miljoenennota (septembecirculaire) en in december volgt een afsluitende circulaire.

Tijdens het opstellen van de begroting 2025 was deze septembecirculaire nog niet beschikbaar. Op basis van de Miljoenennota van het Rijk is er een inschatting gemaakt van de te verwachten algemene uitkering ontwikkelingen en de financiële effecten voor de gemeente Rijswijk. De daadwerkelijke effecten van de septembecirculaire worden opgenomen in de lopende begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 - 2028. De jaarschijf 2025 laat een lichte toename zien, maar de inflatiecorrectie is echter naar verwachting onvoldoende om alle prijs- en loonstijgingen op te vangen.

Deze raadsinformatiebrief geeft informatie over de septembecirculaire 2024. Een aantal bijzondere ontwikkelingen wordt vooraf toegelicht. Het gaat hier om de nieuwe financieringssysteem vanaf 2024, een incidentele compensatie vanaf 2024 tot en met 2028 en het schrappen van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026.

2. Kern informatie

De uitgangspunten

De uitgangspunten van de bijstellingen in de septembecirculaire zijn grotendeels hetzelfde als bij de meicirculaire. In de septembecirculaire wordt er voornamelijk bijgestuurd op basis van de miljoenennota.

Nieuwe financieringssysteem

Met ingang van 2024, drie jaar eerder dan aangekondigd, zijn er belangrijke wijzigingen aangekondigd voor het accres¹, namelijk:

¹ De omvang van het gemeentefonds is gekoppeld aan de hoogte van de uitgaven van het Rijk. De jaarlijkse toe- of afname die voortvloeit uit deze koppeling wordt het accres genoemd.

Het volume accres

Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). In de septembercirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2025 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau. Voor de jaren 2025 tot en met 2029 is de raming van het volume deel neerwaarts bijgesteld.

Loon- en prijsontwikkeling (LPO) accres

De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar. Voor 2025 is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld. De ramingen voor de ontwikkeling van de prijs bbp lijkt structureel te laag te zijn. In de meicirculaire wordt de indexatie van het prijspeil 2024 vastgezet. Er vindt in deze circulaire geen compensatie voor de hogere prijsontwikkeling in 2024 plaats. Op dit moment lijkt dat voor 2024 tot een nadeel van 1,1% in het accres te leiden.

BTW-Compensatiefonds (BCF)

Het BTW-Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Dit plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. In 2024 bedraagt het BCF-plafond voor gemeenten € 4,3 miljard. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire van het volgende jaar volgt dan de afrekening. In deze circulaire bedraagt het voorschot voor het jaar 2024 € 447 miljoen. Het voordelige effect voor Rijswijk is € 740.000

Overige taakmutaties:

In de septembercirculaire zijn een aantal taakmutaties door het Rijk voorgesteld. Van de diverse taakmutaties hebben het besparingsverlies jeugd en de indexatie Wmo demografie het grootste effect op de jaren 2026 en verder. Deze twee worden hieronder verder toegelicht.

Besparingsverlies Jeugd

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Deze besparing (oplopend tot € 511 miljoen in 2027) was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg op de aanvullende post van het ministerie van Financiën. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. Het gaat om € 500 miljoen in 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027. Voor Rijswijk betekent dit in 2026 tot en met 2027 circa 1,4 miljoen per jaar. De nog niet gerealiseerde besparing voor 2025 is al in de meicirculaire verwerkt.

Indexatie Wmo demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is bij de Voorjaarsnota 2024 op de Aanvullende Post een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd voor een aanvullende indexering voor demografie. Voor Rijswijk is het effect vanaf 2026 respectievelijk €200.000, voor het jaar 2027 €400.000 en voor het jaar 2028 € 600.000.

Overige zaken die in de septembercirculaire hebben geleid tot wijzigingen zijn:

Uitbreiding areaalgelden

De groei van de stad brengt extra kosten met zich mee, zoals het treffen voor extra voorzieningen. Hiervoor worden extra middelen beschikbaar gesteld.

Compensatie inflatie

De ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen zijn opgehoogd. Dit betekent dat een deel van de extra middelen kan worden ingezet om tot op heden onvoorziene prijsstijgingen en de CAO per 1 april 2025 op te vangen. De extra middelen zijn daarom niet volledig vrij beschikbaar voor "nieuwe plannen". Niet alleen de reguliere exploitatie lasten stijgen, maar ook de investeringsprojecten worden duurder door de loon- en prijsontwikkelingen. De toenemende lasten op investeringsprojecten zullen tot uiting komen in toenemende kapitaallasten. Dit effect wordt meegenomen in de begroting 2025 -2028.

Daarnaast zijn er nog een flink aantal kleinere mutaties die gelden voor alle gemeenten of specifiek voor Rijswijk, zoals de bijstelling van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering of de bijstelling van het aantal huishoudens met een laag inkomen.

Uitkomsten septembercirculaire 2024

In tabel 1 wordt het resultaat van de Septembercirculaire 2024 getoond met daarbij de mutatie ten opzichte van de stand van de meicirculaire.

						x €1.000
Omschrijving	Berekening	2024	2025	2026	2027	2028
Eindstand septembercirculaire '24 t.o.v. meicirculaire '24	A	2.645	1.779	3.293	4.792	3.435
Waarvan toegewezen:						
Correctie compensatie inflatie		687	137	738	1.703	-768
Uitbreiding areaalgelden		1.111	1.380	1.687	2.158	2.669
Negatieve bijstelling taakmutaties		-36	-47	-809	-631	-643
Overige taakmutaties (positief)		141	276	1.677	1.517	1.537
Totaal toegewezen	B	1.903	1.746	3.293	4.747	2.795
	C= A -/-					
Netto resultaat na toewijzing	B	742	33	0	45	640

Tabel 1

Tabel 1 laat met name in de jaren 2026 t/m 2028 een toename van de algemene uitkering zien t.o.v. de eerdere meicirculaire 2024.

De toename in 2024 komt voornamelijk door het voorschot van het BTW-Compensatiefonds. De lagere toename in 2025 wordt veroorzaakt, doordat de compensatie voor de invoering van de nieuwe financieringssysteem in 2025 voor slechts 50% wordt gecompenseerd.

De toename in 2026 tot en met 2028 is voornamelijk door de verwachte groei van de stad. Het doorzetten van de uitvoering van de Hervormingsagenda jeugd zorgt ook vanaf 2026 structureel voor een toename.

Het eindresultaat betreft niet de totale bedragen van de algemene uitkeringen per jaar. Het zijn de verschillen ten opzichte van eerder geraamde bedragen en correcties voortvloeiend uit de rapportages

en de verwerking daarvan. De tabel betreft steeds het lopende jaar 2024, het nieuwe vast te stellen begrotingsjaar 2025 en de Meerjarenraming (2025-2028).

Actueel totaalbeeld

Omdat dit bovenstaande beeld samenvalt met de opgestelde begroting 2025 -2028 wordt hieronder in tabel 2 een beeld geschetst zoals in het financieel beeld in de begroting op blz. 4 aan de raad is gepresenteerd.

Daarmee kan dit beeld integraal in de bespreking van de begroting 2025 worden betrokken om de uitgangspunten en posten gezamenlijk vast te stellen.

	x €1.000				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	1.976	2.235	-6.166	-1.621	
Amendementen begrotingsraad	-	-	-	-	-
Budgetoverhevelingen 2023 naar 2024	-1.458	-	-	-	-
1e Halfjaarrapportage	-2.220	-5.463	-3.766	-9.223	
Subtotaal	-1.702	-3.229	-9.932	-10.844	-10.544
Mutaties 2e halfjaarrapportage 2024 (incl. kadernotamaatregelen) (1)	1.696	-239	1.068	1.717	2.355
Kapitaallasten	598	1.976	195	-7	-282
Saldo 2e halfjaarrapportage	2.294	1.737	1.263	1.710	2.073
Mutaties begroting (2)	-	-423	663	1.669	2.201
Mutaties kadernota (3)	-	2.462	3.772	4.288	4.288
Saldo begroting 2025-2028	592	547	-4.235	-3.177	-1.982
Mutaties Septembercirculaire 2024	742	33	0	45	640
Totaal begroting	1.334	580	-4.235	-3.132	-1.342

Tabel 2

3. Vervolg

Met behulp van de informatie in deze brief is uw raad geïnformeerd over de uitkomsten van de septembercirculaire 2024, zodat deze informatie kan worden betrokken bij de behandeling van de begroting 2025-2028.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen